

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvozményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri onikke garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Olcsóbb a buza.

aug. 31.

A börtetudósításokban olvashatjuk, hogy nap-nap után hanyatlík a buza ára. A fővárosi ember általános szociális szempontból hajlandó örülni ennek a jelenségnek, nagy fölületességgel egy okoskodván: ha olcsóbb a buza, olcsóbb a kenyér és könnyebb az élete a szegény embernek.

De egyáltalában nem olcsóbb a kenyér ez: a feltűnő. A zsemlye nem nagyobb, mint volt akkor, a mikor még nem volt itt az új termés s a kenyér meg a liszt kilója csak olyan drága, mint volt akkor, a mikor kilencz forinton felül volt a buza ára. Éppen csak a buza ára esik a gazdaközönség nagy kárára. Mi az oka, mi a magyarázata ennek a jelenségnek?

Idei termésünk csak az objektivitás tul hajtásával mondható átlagos közepesnek. De még ha kitűnő termésünk volna is, a mi nincs, akkor sem lehetne megérteni a börze alakulását. Tudjuk ugyanis, hogy a buza ára ma már nem függ egy piacztól, hanem a világ összes piaczaínak konjunkturális helyzetétől, az általános kereslet és kínálat viszonyától az egész világon, mely a forgalom mai eszközei mellett egy város. A buza ára, a dolgok termézetes folyamata szerint, olyképen alakul s lesz olcsóbb vagy drágább, a mint sok vagy kevés buza termett az egész világon. Már most a statisztikai adatok, melyek nyilvánosságra jutottak, azt bizonyítják, hogy az idei buzatermés sok millió métermázsával a tényleges szükségén alul maradt. A mi lelkiismeretes közzgazdánk nem is mulasztották el figyelmeztetni gazdáinkat, hogy tartsák buzásukat, mert az ára föltétlenül emelkedni fog. De nemhogy emelkedik, hanem esik; napról napra néhány krajczárral következetesen olcsóbb.

E sajátos állapotnak a nyitja ketős. Az egyik gazdáink nagyrészének anyagi helyzetében rejlik.

Legtöbb gazdánk, akár a maga földjén, akár pedig bérleten gazdálkodik, nagy kölcsönökkel tartja fön gazdasági szervezefét. A hitelezőknek dolgoznak, a kik aratás után mohón követelik járandóságukat. A gazda szeretné tartani a buzáját, de nem bírja be várni, míg a világpiacz szüksége nálunk is érezteti hatását, a buza árának emelkedésében.

Sokan már akkor kénytelenek eladni, a mikor még lábón áll a termés. Mások tartják, a mig tarthatják a kenyérmagot; de sokáig nem tartják, mert megessi őket a kamat. Kell a pénz tehát, kínálják a buzájukat s ezzel kénytelen önmagukat károsítják minél többet visznek eladni, annál kisebb lesz az ára.

A viszonyok magyarázatának másik ága az elsővel kapcsolatos és a spekuláció kezében van.

A buza kereskedők és a malmok jól ismerik a magyar termelő helyzetét. Nem igen sietnek a vásárlással, lanyha vételkedvet mutatnak, mint börtetudósítások mondják. Ők várhatnak. Jól tudják, hogy a gazdák rövidesen kénytelenek lesznek eladni s akkor a spekuláció leszoritja az árakat, amennyire csak lehet. De mindjárt megváltozik a helyzet, mivel a börze spekuláció nem a termelővel áll szemben, hanem a fogyasztóval. Ott ő volt a vevő, itt ő az eladó. A termelővel szemben az volt az érdeke, hogy lehetőleg olcsón vásároljon. A fogyasztóval szemben pedig az érdeke az, hogy lehetőleg drágán eladjon. A termelővel szemben lehetőleg fölcsigázza.

Igy történik aztán, hogy aratáskor és aratás után a kínálat erős, a vételkedv lanyha, a buza olcsó; télen és tavasszal pedig a kínálat csökken, az árak szilárdak és tartják magukat: a buza drága. A kenyér meg mindig egyáru, a zsemlye kicsiny.

A Dreyfus-pör.

A tegnapi nap folytatták az írásszakértők vallomását. Ezek a vallomások is annyira elűtnék egymástól, hogy a bírának vajmi nehéz lesz ebben a tekintetben igazságot itéletet hozni.

Marseilleből jelentik, hogy Antibesben, Marseille mellett egy Alexandre Triffuad nevű embert fogtak el, a kire teljesen ráillik a Labori elleni merénylő személyleírása. Triffuadnál, a ki Charentban, Derouléde választókerületébe való, tört, revolvert és egy hamis utlevelet találtak. A revolver tokján a következő felírás van: A. Charriere, Rue Nantes, Rennes. Ez az az üzlet, a hol a merénylő a revolvert vette, épp ezért a rendőrség biztosra veszi, hogy ő a tettes.

Tavernier százados, a ki már tegnap is egy órán át hallgatta ki Du Pati de Clamot, ma reggel újra kihallgatta őt. A tegnapi kihallgatásról azt mondja a Matin, hogy Du Paty szenzációs leleplezéseket tett, a

melyek közül az egyik olyan nagy segítség, hogy közlését a lap a rennesi hadbírósnak hagyja.

Iparosaink figyelmébe!

Kolozsvár, aug. 31.

Figyelemmel kísérem én is a társadalmi életet, s így figyelemmel kísérem az iparosok társadalmi életét is. Ha behatóbban figyelnék reá, lehetetlen, hogy valami hiányt ne vegyünk észre rajta. E hiány pedig abban észlelhető, hogy nincs egy olyan társadalmi kapocs, a mi Kolozsvár városának iparosait egy egységes társadalommá fejlesztené. Nincsen olyan közművelődési intézmény, mely összehozná egy társaságba az iparosok öregét, ifjút és családját. Nyáron még van valami, mert a lövöldében rendezett mulatságok még valamennyire egybegyűjűk az iparosokat, de a téli időben ilyenről nem lehet szó. Ilyenkor a szakegyesületek rendeznek egy-egy estét, de az csak a maguk körére szorítkozik. Már pedig olyan estéket kellene rendezniök az iparosoknak, hogy azok minden iparos estéi legyenek.

Ilyen estéket már rendeznek is városunkban a vasuti munkások. Ezeken az estéken ott van a család, ott van az anya, ott vannak az ifjak. Szóval ott vannak a munkások, ott vannak családjaik, s így öket megteremtik maguk részére az egészséges társadalmi életet.

De ez még nem az egész.

Hát vajon az összes városi iparosok számára nem lehetne rendezniök ilyen estéket, melyek érdekelttségüknek fogva magukhoz vonják az iparosokat, s lekössék maguk részére a családapaikat, anyáikat és az ifjakat? Mi azt mondjuk, hogy lehetne rendezniök filléres estéket, minden héten egyszer.

Ez estéknek tárgya volna: 8—10 óráig zene, szavalat, felolvasás, ének. Ezeket a pontokat ajánlközás szerint töltenék ki a hölgyek és ifjak, az iparosok kebeléből. Működésnek továbbá nem iparosok is. 10—12 óráig volna a tánc. A belépő díj volna 20—30 kr., mely fedezné az este költségeit és tiszta jövedelme valami jótékony célú alapítványt képezne. Ezen esték rendezése aztán történnék, valamely fennálló egyület felügyelete alatt, melynek volna egy fillér estélyt rendező elnöke és pénztárnoka.

Volnának aztán a bizottságunk rendező tagjai, kik minden estére mások és pedig nők és ifjak egyaránt, kiknek kötelessége volna, hogy az este pontjainak kitöltéséről gondoskodjanak. Az este czíme lenne: *Iparos filléresté.*

Már most az a kérdés, hogy melyik társaság venné a kezébe ezt az ügyet, hogy

ez által a közérdeknek, az iparosok, az iparos ifjak közművelődésének szolgáljon? Ezen dologról két esztendő óta sokat beszélgettem meglelt iparosokkal, ifjakkal, s az eszmétől nem idegenkedtek, de a kivitelben akadályt láttak. Ez akadályt abban látták, hogy nem lesz, hogy ki vezesse. De én úgy gondolom, hogy mégis lesz.

A többek között ilyennek tartanám a kömüvesek egyesületét, mely egyesület népes és tekintélyes és az ifjak is nagy számot képviselnek benne.

A mi a tárgysorozat pontjainak a kitöltését illeti, ezekben fennakadás Kolozsvárt nem eshetik. Ha más városokban erről a fennakadásról szó sincs, itt annál kevésbé lehet. Mert maguk az iparos ifjak nagy számban vannak és hölgyek is, kik állanak a képzettség azon fokán, hogy az este egyik-másik pontját sikerrel fogják kikölni. Azután másokat is fellehet szólítani szereplésre.

Részemről szívesen vállalkozom arra, hogy ha valamelyik iparos társaság kezébe veszi az ügyet, a rendező-bizottságunk tagja leszek. Vállalkozom arra is, hogy egy-egy estét rendezek. Ugyszintén készséggel vállalkozom arra is, hogy ha szükség, a szavalókat és felolvasókat elkészítem, hogy működésük annál sikeresebb és bátoribb legyen.

Most már a helyiség kérdése is felmerül. Erre vonatkozólag talán a városi tekintetes tanácstól meglehetne nyerni a vigadó, vagy a tornavivoda termét díjtalanul, tekintettel arra, hogy az említett fillér estéknek célja a közművelődés előbbvitale és az együvé tartozás tudatának erősítése.

Az iparosok, az ifjak, az anyák olvassák el e sorokat, s a sorok gondolatát beszél-gessék meg, s igyekezzenek ennek megvalósítására. Különbben abban a tekintetben, hogy ezek a filléresték létrejöjjenek és fenn is maradjanak, az anyák legtöbbet tehetnek. Mert az ifjaknak tánc kell. A táncot pedig nem járhatják az anyáknak leányai nélkül az ifjak.

Jóakaratu szavaimat szíves figyelembe ajánlom.

Németh Sándor.

Unitárius zsinat.

Utolsó nap.

Aug. 29-én a rendezőség közébédét adott ismét az egyh. képv. tanácsosok számára. A főpásztor kedélyességéről nevezetes főképpen.

Ez alkalommal a főpásztor iránt való tiszteletből a polgári zenekar szolgáltatta a zenét.

E közébédén, miként a többin a fel-szolgálat a lehető legjobb volt. Tiszteletére,

becsületére válik Roth Frigyes vendéglősnek, hogy oly nagyszámu közönséget, minő az ebédeken jelen volt, olyan pompásan, hiány nélkül látott el.

A d. u. folytatott Fő-Tanácsi ülésen: 1. A Kovács Dénes, Bencze Anna és Berde Mózes alapítványok megosztásáról tett jelentések elfogadtatnak.

2. Simó János tordai lelkésznek a kepe-megváltásról beterjesztett javaslata, sem az Egyh. Képv. Tanács, sem az egyházkörök részéről nem pártolhatván, nem fogadtatott el.

A marosköri egyházkör javaslata az egyházkörökkel való közlés végett visszaadatik Egyh. Képv. Tanácsnak.

3. Az árkosi egyház a papi és mesteri kepeben való fizetésnek készpénz fizetéssel való felcserélése iránti kérése hosszabb megfontolás és ellátás végett szintén Egyh. Képv. Tanácshoz tétetik vissza.

A nagy-ajtai, várfalvi, aranyos-rákosi kepefizetéseknek pénzfizetésekkel való helyettesítése pedig elfogadtatik.

4. A főpásztornak f. évben az Alföldön jártá eredményeképen Déva-Ványán, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében jun. 3-án alakult leányegyház megerősítettik.

5. Szolga Gábor, Német Gábor, Albertfi Áron a kereszturi gyma. 5 tanári székre felajánlt összegei fizetéseképtelenség miatt leiratnak.

6. Berde Mózes alapítványából a 100.000 frt marad a végrendeletben megjelölt célra: az iskolák, egyházak javítására, emelésére.

7) A Berde Mózes cipő-alapítványa f. évi szept. havában folyamatba indul. Kolozsvári gymnasiumnál naponta 100 tanuló kap fejeként 3—3 cipőt, a kereszturi gymnasiumnál és tordai iskolánál pedig 50—50 tanuló.

8) Az egyes bizottságok jegyzőkönyvei megvizsgálására kiküldött bizottságok jelentései tudomásul vétettek. Egyh. Képv. Tanácsnak közigazgatási, pénzügyi, tanügyi, főképpen kongrua bizottságának az odaadó munkásságáért jegyzőkönyvileg köszönet mondatik.

9) 1900. évben tartandó Főtanácsi ülés idejének meghatározása Egyh. Képv. Tanácsra bízatik.

10) A Zs. Főtanácsi ülés jegyzőkönyve hitelesítésére püspök, világi elnök, közigazg. tanügyi, pénzügyi előadók Kozma Ferencz és Mikó Imre küldetnek ki.

11) Főpásztor megköszönte Dániel Gábor elnöknek a gyűlésen is tanúsított buzogságot, fáradszhatlanságát és köszönetet mond a tanácsosoknak is.

12) Végül Kelemen Albert esperes egy igen szép imában adott hálát Istennek, melynek végzetével a tanácsosok nevében a püspököt köszönti, legmelyebb háláját és elismerését fejezi ki az ő tevékeny, sokoldalú, áldásos munkájáért.

Ezzel a Zsinati Főtanácsi ülés véget ért.

Estve főpásztor a gymnasium helyiségeit látogatta meg. Időközönként több helyt látogatást is tett és mely sajnálatát fejezte ki a felett, hogy nagyfoku elfoglaltatása és sürögösen való elutazása miatt azt több helyen nem tehet.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1899. Augusztus 31.

Bűn és bűnhődés.

(Az emberek egyenlősége.)

Ha jól emlékszem, talán Goethe mondja, hogy ő nem ismer olyan bűnt, a mit ő ne tudna elkövetni. Nem tudom, érezte-e a nagy költőseni mondasának igazságát, vagy csak értette, Bizonyos, hogy ezt az igazságot érezni is lehet. Valószínű, hogy érzik is ezt sokan, de mit ér vele? Az emberek kinevetik, magára hagyják s azzal gyanusítják, hogy minden erkölcsi tartalom nélkül való! Mind-egy! Bármint mondanak is, a mit igaznak érzünk, az igaz. Lehet, hogy igazunkat nem fog lehetni kézzelfoghatólag bebizonyítani (elsősorban pedig ezt akarjuk), de hát ne feledjük, hogy a nagy, az értékes igazságokat egyáltalában nem tudjuk megcáfolhatatlanul bebizonyítani. Megpróbáljuk a lehetségest s ígérjük, hogy átértett igazságokról fogunk beszélni.

— — — — Komor az idő. Az ég haragos. Isten elfordult az emberektől. Nehéz napok járnak. Éhség és nyomor neveli fel az emberiséget mennyiségre tekintélyes részét. — A lelket nemeseitni nehéz, talán éppen lehetetlen. A szellemet művelni nem lehetetlen. A kiknek lelki műveltségük van, azok szükségét érzik ezt a műveltséget másokba is áttölteni. Hiába való munkát végez-

nek. A jó tett marad a megelégedés szegényes alamizsnájával. — A kiknek szellemi műveltségük van, azok bizony nem sokat törődnek a sötétben vakoskodókkal. A ki nevet, nem sokat törődik a siránkozóval.

A kik a létbe már belehozzák a rossznak a csiráját, azokon sem helyzetük, sem nevelésük nem javít. Hogy ez így van, bizonyítani felesleges. Hogy mi ennek az eredménye, azt tudjuk. Ez az a borzasztó! Közköltségen kell élethivatásos szakembereket tartani azon czélból, hogy a bűnt megtorolják. Országos költségvetésekben szerepelnek tetemes kiadások intézetek részére, a melyekben a bűn megtoroltassék. Ez kétségbeesztő, de ennél még sokkal lehangolóbb az a tudat, hogy ez így jól van. Hiszen ha nem lenne így, akkor igazán csehül állanának. Ha a bűnt nem követné bűnhődés, akkor azok bűnhődésnek, a kik nem bűnösök. Ez az állapot az erősebb jogának borzasztó korára emlékeztetne.

De nem erről akarok beszélni. A mit most mondtam, tudom, hogy igaz, de nem érzem annak az igazságát.

Nagy igazság az, hogy mindnyáján egyenlők vagyunk. Vagyis: minden különfélésegünk ellenére teljesen egyenmők vagyunk. Engem nem vakít el a természetnek árisztokrátikus bánásmódja.

Jól tudom én, hogy a természet minden egyes embernek a bölcsőjébe más és más tulajdonságokat fektetett, valószínű, hogy a nagy mindenségnek minden egyes porzemnyi kreatúrájával más és más czélja van, s épp azért individuumait más és más

tulajdonságokkal: más testtel, más lélekkel, más szellemmel ajándékozta meg, vagy verte meg. De abban mindnyáján megegyezünk, hogy valamennyien csak eszközök vagyunk egy nagy hatalom kezében ismeretlen és talán nem is létező czél megvalósítására.

Ez tagadhatatlan. Ezt nem szabad tagadnunk, mert ha ezt tesszük, a legigazabb igazságot dobjuk el magunkatól, s érdemtelenné tesszük magunkat az igazság megismerésére.

Gép módjára működünk több vagy kevesebb öntudattal, a fontos, a lényeges az, hogy gép módjára működünk.

A durva lelkiületi, elhangyagolt nevelésű, vagyis helyesebben: a bűnre nevelt ember, a kitől elfordult az Isten és a ki elfordult az Istentől, hogy martaléklul dobja magát a gonosznak, csak ugy gépszerűleg, azaz szükségképen ható okoknak okozatot előidéző kényszerúsége alatt működik, mint a nemes lelkű, jó szívű ember, a kiből él az Isten és a kiből tudja magát az istenség.

Mi következik ebből? Semmi új. Marad minden a régi. Csak új szempontból, új álláspontból, vagy nem is új, csak a megszokottól eltérő felfogás szerint nézzük az embereket: a jókat és a rosszakat, az itélőket és az elítélteket.

Gép és gép között tulajdonképen, lényegileg nincs különbség: a guillotine, a mely a legnemesebb főt tüvegesező szemeivel a fűrészpóros kosárba dobja, csak olyan gép, mint a cséplőgép, a mely az életfenn-tartását, a vagyonserzést stb. legfőbb javainkat mozdítja elő.

A természetben mindenütt csak vak káuzalitás van, s ez a vak káuzalitás tesz bennünket egyenlőkké.

A káuzalitás egy nagy igazság, a mit jól látunk, a mit tudunk és érezünk is és még sem akarunk érezni. Ha valami jót tesszek, azt én teszem s az érdemet nem engedem magamtól eldísputálni; s ha rosszat cselekszem, érzem tettemért a felelősséget.

Az egyenlőséget nem érezzük, pedig én az egyenlőséget akarok építeni és megigérem, hogy csak átértett igazságra építek. Nos jó; ígéretemet beváltom. Tényleg érezzük is az egyenlőséget; megfontolás és mások tet-tének átértése után bizony mindnyájunknak azt kell mondanunk: ha én olyan lettem volna, mint ez az ember, ha nekem olyan körülményeim lettek volna, mint ennek az embernek, bizony én is ugy cselekedtem volna, mint ő. Miért? Mert érezzük, hogy ugy kellett volna cselekednünk, mert érezzük, hogy ha a cséplőgép guillotinánál alakulna át, akkor annak is guillotine módjára kellene működnie.

Bizonyos tehát, hogy egyenlők vagyunk. A tudomány bebizonyítja, a mennyire teheti: hatás nincs ok nélkül, a mink pedig oka van, az determinált minőségileg és mennyiségileg egyaránt. Fent vázolt lélektani kísérlet utáncsinálásával mindenki saját magát észlelheti és érezheti, hogy mindnyájan egyenlők vagyunk, mert mindnyájunk felett és mindnyájunk által uralkodik a nagy természeti törvény: a káuzalitás törvénye s így mindnyájan ismételtetjük Goethének idézett mondasát.

Bárány Gerő.

Darrell Hester tapasztalatai.

Angolból fordította: AMICA.

I.

(Folytatás.)

(3)

Nem érdemelte azt a fáradságot, a mibe került, gondolá; mert nem ugy volt, mintha azért igyekezett volna csinálni öltözködni, hogy az anyjának, ki őtet szerette tetszék. Egyedül az anyja szeretetében való hit volt az, a mit a nagyatyja nem próbált benne kioltani.

— Ha az anyám élt volna, — gondolta Hester ezerszer — szeretett volna engem csinálni öltöztetve látni és az ő kedvéért készséggel tettem volna meg mindent. Én elhiszem, hogy minden egyéb boldonság — de az anyja és gyermeke között lévő szeretet mindig igaz kell, hogy legyen.

Egész lelkével ragaszkodott e hithez, ámbár a nagy atyja nevelési rendszeréhez tartozott, hogy a hirlapokból mindennap a legborzasztóbb részleteket olvassassa fel vele. Reálizálnia kellett, hogy a férfiak mily gorombák és mily rosszul bánnak a feleségükkel és a szülők mily kegyetlenül kínozzák tehetetlen gyermekeiket, hogy a felnőttyek rekek a vagyonért megölték a gyenge és tehetetlen szülőjüket és a családok, kikkel évek hosszú során jól bántak és bennök megbíztak, jötevőjüket kifosztották, sőt a pénzükhért megölték.

— Ez a valódi világ, — mondta az öreg ur minden nap, az ilyen féle felolvasások után. Ezek a rettenetes történetek nem költemények, ezen olyan valódi dolgok, melyek körülünk minden órában és minden nap megtörténnek. Ilyen a világ — az a világ melyben te élsz. A költsézet és a képezet régió és azok, melyeknek a leírásával a boldos regény írók kenyér keresetet esi-

Hirdetések.

Szülők figyelmébe!

Egy művelt izraelita családnál, a hol a magyar nyelven kívül a német és francia nyelven is folyik a társalgás, jobb házból való középiskolát vagy felsőbb leányiskolát látogató **leányok** teljes ellátásba és tanulmányaik feletti felügyeletbe részesülhetnek. Czim a kiadó-hivatásban.

803. 1—3.

800. 1—00.

Érmelléki csemege szőlő és dinnye telep!!!

Ajánlom legnemesebb faj saját termésű **Ananász és Turkesztán dinnyeimet.**

Egy darab cukor dinnye, legnemesebb faj 10, 15, 20, 25, 30—40 krajczárig.

Egy darab Brazíliai és Marsovszky görög vérvörös 15, 20, 25, 30, 40 krajczárig.

A csomagolás saját áramba lesz számítva és utánvétellel szállítva. Egy 5 kilós posta kosár finom **csemege szőlő** franco szállítva 2 frt 50 kr.

Tisztelettel

767. 3—6.

Benkő Kálmán Utóda
Székelyhídon.

AZ „ANKER”

Élet- és járadékbiztosító-társaság

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselőség:

Bécs, I., Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.

(Anker-Hof.) (Ankerudvar).

261. 22. 52 a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona.

Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Díj és kamat bevételek az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „A” osztályérték szerint nyereségy részesülése biztosítottak az utolsó tíz évben következő osztályokat keptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898.

Években a befizetett évi díjnak 25%-át.

A vegyes- és takarékpénztári biztosításoknál „B” osztályérték szerint (u. n. emelkedő osztály) az első nyereségy-felosztás 1897-ben volt és az osztály a biztosítás egész tartama alatt befizetett összes díjak 3 százalékát tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben 9%, 1898-ban az évi díjnak 12 százalékát.

Jutányos díjak mellett, kedvező feltételek!

Prospectussal és felvilágosítással szolgál az „Anker” főigazgatója

Kolozvárt, Széchenyi-tér 31

A NAGY KRACH!!

New-York és Londonban nem kímélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstárugyár indítva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkacso egy kis kárpótlása ellenében eladja. En felvagyok hatalmasza ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 krért** küldöm a következő tárgyakat:

- 6 darab finomabb asztali kés, val. angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst vellt, egy drbból,
- 6 darab amerikai szab. ezüst evőkanalat,
- 11 darab amerikai szab. ezüst kávéskanalat,
- 2 darab amerikai szab. ezüst levesmerőt,
- 1 darab amerikai szab. ezüst tejmerőt,
- 2 darab amerikai szab. ezüst tojás-serleget,
- 6 darab angol Viktória-tálcazt,
- 2 darab igen hatásos gyertyatartót,
- 1 darab teaszűrőt,
- 1 darab finom csukorszőrőt,

44 darab összesen csak **6 frt 60 kr.**

Ezen 44 tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Hozzá tisztító por 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért jótálok. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik a pénzét visszazadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyedül csak

HIRSCHBERG A-nál

a szabadalmazott amerikai ezüstgyárak kiviteli áruházában kapható.

Bécs, II., Rembrand-strasse 19/K. Telefon 7114.

Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém.)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből:

„Megkaptam a küldeményt és megvagyok elégedve, kérek újabb egy küldeményt 6 frt 60 krért. — Kolozvár, Bánffy baróné.

A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel. Gaád, 1898 szept. Chotek-G. C. grné.

A készletet megkaptam, igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. — Budapest, II. Fő-utca 7. Paikert Alois dr. es. és kir. katoná-orvos stb. stb.”

Teljesen befizetett részvénytőke 200.000 korona.

Mezőgazdasági bank és takarékpénztár

részvénytársaság

Kolozvárt, Jókai-utca 3. szám, emelet.

Betétek után naptól-napig

5% KAMATOT

fizet, s a tőke-kamatadót is az intézet sajátjából fedezi, úgy, hogy a betevő **tiszta kamatot élvez!**

Betétek

rendszerint felmondás nélkül fizettetnek vissza.

Minden a bank és takarékpénztári ügyletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

802. 1—3.

Louis D. Meunier & Co.

pezsgő-gyár Kolozvárt.

Ajánlja: Tiszta erdélyi hegyi borokból, francia módszer szerint készült

kitűnő pezsgő borait.

(demi-sec, és dry-dry.)

Igyunk hazai „Meunier” pezsgőt!

LOUIS D. MEUNIER & Co.

pezsgőgyár Kolozvárt.

Iroda: Rózsa-utca 1. szám alatt.

788. 2—6.

Czégváltozás!

GERGELY FERENCZ KOLOZSVÁR.

Kolozvár, 1899 augusztus hó 31.

T. Cz.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy az 1878-ik évben alapított **fűszer-, gyógyanyag- és festék-üzletemet** azelőtti munkatársamnak **Wilsch Frigyes** urnak adtam el.

Ezen alkalommal nem mulaszthatom el, Önnek az irántam eddig tanúsított jóindulatáért és bizalmáért a legjobb köszönetemet kifejezni, s kérem miszerint azokat változtatlanul utódomra is — kinek az üzlet folytatására elegendő tapasztalata és tőkéje áll rendelkezésére — átruházni szíveskedjék.

Az összes követelések rendezése engem illetnek, — tartozások nincsenek.

A midőn még kérem, hogy ezen változást tudomásul venni kegyeskedjék, maradok

teljes tisztelettel

GERGELY FERENCZ.

GERGELY FERENCZ UTÓDA KOLOZSVÁR.

Kolozvár, 1899 augusztus hó 31.

T. Cz.

Hivatkozva **Gergely Ferencz** úr előbbi körlevelére, van szerencsém tisztelettel szíves tudomására hozni, hogy a tőle átvett **fűszer-, gyógyanyag- és festék-üzletet**

Gergely Ferencz Utóda

törvényszékieleg bejegyzett czég alatt fogom folytatni.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy ezen czég régi jó hírnevét jövőre is fentartsam és kérem, miszerint jóindulatu bizalmát, melylyel szíves volt elődömet megtisztelni, reám is átruházni kegyeskedjék.

A midőn még alábbi czégjegyzésemet szíves figyelmébe ajánlom, maradok

teljes tisztelettel

WILSCH FRIGYES.

801. 1—2.

ALAPITTATOTT 1845.

NEUMANN M.

Bécs,

I., Kärntnerstrasse 19.

Budapest,

IV. kerület, Múzeum-körut 1.

Erdélyrészi főtelep: Kolozvár Fötér 14.

Tisztelettel értesitem a n. é. szülőket, miszerint a közelő iskolai idényre fiu- és gyermek ruhák, felöltők, téli kabátok nagy választékban raktáron vannak.

A szövetek minőségéért tartósságáért, valamint a szín valódiságáért teljes felelősséget vállalok.

A szabott árak minden darabon számokkal vannak feltüntetve.

NEUMANN M.

Mértékszerinti megrendelések pontosan készítettnek.